

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

پژوهشکده علوم اجتماعی

بسمه تعالی

فرهیخته گرامی آقایان حسین بهروان ، روح الله نوآبادی و
مرتضی دیاری خانم ها زهرا برادران کاشانی، عاطفه کابلی، الهه
بنایی ، فاطمه عطریف

با سلام و احترام

به اطلاع می رساند که مقاله شما تحت عنوان " میزان
گرایش دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد به انواع سبک‌های
همسرگزینی و عوامل موثر بر آن " در همایش "اولین همایش
تغییرات خانواده و چالش های آن در ایران" پذیرفته شده است.
از شما دعوت می شود که جهت شرکت در همایش در روزهای ۷ و
۸ اردیبهشت ماه در دانشگاه شیراز حضور بهم رسانید.

خواهشمند است برای تکمیل فرآیند پذیرش و ارایه مقاله مبلغ
۶۰۰۰۰۰ ریال به شماره حساب ۵۷۲۴۲۴۴۴۴۲ بانک تجارت واریز
نمایید

شیراز: خوابگاه ارم بعد از پردیس ارم
جهانپارس پژوهشکده علوم اجتماعی
تلفکس: ۰۷۱۱-۳۶۶۶۰۹۰۱
ص . پ ۷۱۳۴۵-۱۸۳۴

[http:// research.shirazu.ac.ir](http://research.shirazu.ac.ir)

با احترام

دبیرخانه همایش

شماره :

تاریخ :

پیوست :

میزان گرایش دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد به انواع سبک‌های همسرگزینی و عوامل موثر بر آن

حسین بهروان^۱

زهرا برادران کاشانی، الهه بنایی، مرتضی دپاری، فاطمه عطری، عاطفه کابلی، روح الله نوآبادی^۲

چکیده

مقدمه: یکی از علت‌های اساسی ناسازگاری‌های خانواده و طلاق، انتخاب نادرست همسر است. بنابراین سبکی که افراد از طریق آن همسر خود را بر می‌گزینند بسیار اهمیت دارد. هدف مقاله بررسی میزان گرایش دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد به انواع سبک‌های همسرگزینی و عوامل موثر بر آن است. پرسش‌های اساسی این است که دانشجویان چقدر به انواع سبک‌ها برای انتخاب همسر گرایش مثبت دارند؟ گرایش به این سبک‌ها چه رابطه‌ای با وضعیت تاهل، جنسیت و سایر مشخصات اجتماعی-اقتصادی و تحصیلی دانشجویان دارد؟ عواملی همچون میزان دینداری، میزان معاشرت با خانواده، میزان معاشرت با دوستان، و میزان حضور در فضاهای مجازی چه تاثیری بر گرایش دانشجویان به انواع سبک‌های همسرگزینی دارد؟

روش: روش تحقیق پیمایشی و جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد بود. حجم نمونه ۱۵۰ دانشجوی بود (خطای نمونه معادل ۰,۰۲۵) که با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده، طبقه‌بندی شده و چند مرحله‌ای از فهرست دانشکده‌ها ورشته‌ها انتخاب شد. اطلاعات با پرسشنامه محقق ساخته و مصاحبه حضوری با پرسشگر جمع‌آوری گردید. نظریه اختیارعاقلا، نظریه نیازهای مکمل و نظریه همانندی به عنوان چارچوب نظری استفاده شده است.

نتایج: نتایج نشان داد میانگین (بازه ۰-۱۰۰) گرایش دانشجویان به سبک سنتی کنترل شده معادل ۶۹,۲ (تمایل بالاتر از متوسط)، سبک دوستی معادل ۵۰ (تمایل متوسط)، و سبک مدرن معادل ۲۷,۵ (تمایل کمتر از متوسط) است. دانشجویان زن تمایل بیشتر به سبک سنتی دارند در حالی که مردان به سبک‌های دوستی و مدرن بیشتر

^۱ استاد گروه علوم اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد (نویسنده مسؤول) behnavan@um.ac.ir تلفن ۰۹۱۵۳۱۳۹۴۷۷

^۲ دانشجویان گروه علوم اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد

تمایل دارند. دانشجویان مجرد تمایل بیشتر به سبکهای دوستی ومدرن دارند ولی تاهل در سبک سنتی تفاوت ندارد. با افزایش سن، درآمد خانوار ومنزلت شغلی پدر تمایل به سبکهای دوستی ومدرن افزایش می یابد. با افزایش میزان دینداری تمایل به سبک سنتی افزایش وسبکهای دوستی ومدرن کاهش می یابد. بالعکس، با افزایش عضویت در شبکه های مجازی تمایل به سبک سنتی کاهش وسبکهای دوستی ومدرن افزایش می یابد.مهمترین عامل موثر در مدل رگرسیون در تمایل به سبک سنتی میزان دینداری زیادترو نیز زن بودن است درحالی که بقیه عوامل در کنار این دو عامل تاثیر ندارند. مهمترین عامل موثر در تمایل به سبک دوستی دینداری کمتر،معاشرت با دوستان بیشتر از خانواده ،سن بیشتر ومجرد بودن است. مهمترین عامل موثر در تمایل به سبک مدرن صرفا دینداری کمتر است درحالی که بقیه عوامل در کنار این عامل تاثیر ندارند. محققان نتیجه گرفتند که برای کاهش تمایل به سبکهای مدرن که بیشتر مخاطره آمیز است افزایش گرایشات دینی در دانشگاه ، معاشرت بیشتر با خانواده وتنظیم نسبت ان در مقایسه با خانواده واستفاده مناسب از شبکه های مجازی می تواند راه حل های مناسبی برای انتخاب همسر مناسب دانشجویان باشد.

کلید واژه ها: سبک های همسر گزینی، دینداری، معاشرت با خانواده،معاشرت با دوستان ، عضویت در شبکه های مجازی، دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد.

بیان مسئله

نهاد خانواده، یکی از مهمترین نهادهای اجتماعی می‌باشد که برای نظام اجتماعی کل و سایر نهادها، کارکرد اجتماعی مثبت دارد. خانواده در تعاریف جامعه‌شناسان با ازدواج آغاز می‌شود (ساروخانی، ۱۳۷۰). ازدواج نیز به معنی در هم آمیختن دو چشم انداز و دو تاریخچه است که شامل ارزش‌ها و نگرش‌های متفاوت است، بنابراین اهمیت فراوانی در زندگی انسان دارد (عبدالجبار و دیگران، ۱۳۸۹). بنابراین انتخاب همسر به عنوان پیش شرط تشکیل خانواده، یکی از حساسترین اعمالی است که از سوی عامل اجتماعی صورت می‌گیرد؛ زیرا انتخاب صحیح همسر، به تشکیل خانواده سالم می‌انجامد، خانواده‌ای که نخستین محیط برای جامعه‌پذیر کردن افراد است و از طریق این فرآیند به انسجام اجتماعی می‌انجامد. در حالت عکس آن، یعنی انتخاب ناصحیح همسر نهاد خانواده بر خلاف کارکرد مثبت مورد انتظار آن، منشاء نزاع و تربیت فرزندان منحرف و سرخورده می‌شود و حتی در اکثر اوقات به طلاق منجر می‌شود (نوغانی و دیگران، ۱۳۹۲).

امر ازدواج در جوامع مختلف به گونه‌ای متفاوت صورت می‌گیرد، در هر جامعه‌ای با توجه به سبک زندگی و نظام فرهنگی‌اش، شیوه‌ها و روش‌های خاصی برای گزینش همسر به وجود آمده است، از جمله روش‌های مرسوم می‌توان به انتخاب همسر از طریق والدین، معرفی‌آشنایان، آشنایی از طریق تحصیل، کار و عشق اشاره کرد (سلگی و دیگران، ۱۳۸۹).

بخش گسترده‌ای از یافته‌های تجربی پژوهش‌ها در حوزه ازدواج و مهمترین مرحله آن یعنی همسرگزینی، حاکی از آن است که ارزش‌های همسرگزینی دگرگون شده است. به طور کلی نتایج تحقیقات انجام شده مبین آن است که مرحله انتخاب همسر در فرآیند ازدواج دگرگونی زیادی پیدا کرده است و شیوه‌های مختلفی برای

گزینش همسر در دوره جدید نسبت به دوره ی سنتی به وجود آمده است (به عنوان مثال مراجعه شود به: مظاهری و دیگران، ۱۳۸۸؛ نوری و بزرگی، ۱۳۸۹؛ نوغانی و دیگران، ۱۳۹۲؛ موحد و شوازی؛ عبدالجبار و دیگران، ۱۳۸۹).

یکی از چالش های بنیادی که جوامع در حال گذار از دوران سنتی به مدرن با آن دست به گریبان اند، چالش سنتهای کنونی جامعه با ارزشهای مدرن است. در زمینه انتخاب همسر نیز با این چالش مواجه ایم. شواهد تجربی که مؤید نفوذ ارزشهای غربی در ساختار و روابط جوامع در حال توسعه اند، فرایند نوسازی جوامع سنتی در حال گذار را با چالش های پر دامنه ای در قلمرو ازدواج مواجه کرده اند. بالا رفتن سن ازدواج، تغییر نقش زن در روابط زناشویی، عشق به عنوان دلیل ازدواج، رواج روابط پیش از ازدواج و همچنین پیدایش روشها و سبک های نو در انتخاب همسر از جمله این چالش ها هستند (چودوری و تراولتر ۱۹۹۴: ۱۲؛ مالهوترا و تسیو ۱۹۹۶، به نقل از: سلگی و دیگران، ۱۳۸۹)

جامعه ایرانی در دهه های اخیر شاهد تغییرات گسترده، وسیع و سریع در ابعاد گوناگون زندگی اجتماعی خود بوده است یکی از موارد مهم این تغییرات، تغییر عاداتها و رفتارهای اجتماعی در مسئله ازدواج و تشکیل خانواده می باشد، به تبع تغییر عادت ها و رفتار های اجتماعی در مسئله ازدواج در جامعه ایران، سبک های مختلف و گوناگونی برای انتخاب همسر به وجود آمده است (عبدالجبار و دیگران، ۱۳۸۹؛ سلگی و دیگران، ۱۳۸۹).

همچنین طبق بررسی "سو" و "وایت" (۱۹۹۰: ۷۱۲) با گذر زمان و ورود به عصر جدید، جوانان در حوزه گزینش همسر بیشتر ظاهر می شوند و در مقابل، نقش والدین در انتخاب همسر به سرعت رو به کاهش خواهد گذاشت. بنابراین یکی از انتخاب های مهمی که جوانان باید انجام دهند، انتخاب سبکی است که از طریق آن

^۳ xu and whyte

می خواهند همسر خود را برگزینند، که در اصطلاح می توان آن را سبک همسرگزینی نامید. انتخاب سبکی که افراد از طریق آن همسر خود را انتخاب می کنند جزئی از فرآیند زندگی است، پس می توان گفت سبک همسرگزینی، جزئی از سبک زندگی است و در درون سبک زندگی معنا پیدا می کند.

بنابراین با توجه به سبک زندگی می توان سبک همسرگزینی را نیز این گونه تعریف کرد:

سبک همسرگزینی یک الگوی فرهنگی رفتار است، که در آن سلیقه ها و تمایلات و ترجیحات و نگرش ها و باور های افراد در انتخاب سبکی که از طریق آن همسر خود را بر می گزینند بسیار موثر می باشد. بنابراین سبک همسر گزینی فرآیندی است که فرد طی آن بر اساس نظام ترجیحات خود و بر مبنای تمایلاتش و از سوی دیگر بر اساس الگوی فرهنگی که در آن رشد پیدا کرده ، فردی را بر می گزیند و با او ازدواج می کند.

از سوی دیگر در گذشته، رضایت اولیاء در امر ازدواج کافی بود، و توجهی به خواست و خواهش جوانان نمی شد، اما امروزه خواست و علایق طرفین ازدواج بیش از گذشته مورد توجه قرار می گیرد، یعنی جامعه وارد مرحله ای شده است که براساس آن زوجین در آنچه بزرگترین اقدام در تعیین سرنوشتشان تلقی میشود، حق تصمیم گیری و اظهار نظر بیشتری خواهند یافت (ساروخانی، ۱۳۸۱). تغییر در روش ها و رفتار از جمله اقداماتی است که در پاسخ به معضل افزایش سن ازدواج، کاهش تمایل به ازدواج و عدم دسترسی به گزینه های مناسب صورت گرفته است. پیدایش روشهای جدید همسرگزینی مانند آگهی در روزنامه، همسریابی از طریق اینترنت و راه اندازی مؤسسه های همسرگزینی در سوق دادن جوانان به سوی انتخاب مستقل تر از خانواده تأثیر فراوان داشته است. بدیهی است، به کار گیری هر کدام از روشهای یاد شده (معرفی از طریق آشنایان، خانواده، محل کار، محل تحصیل، انتخاب بر اساس عشق، روزنامه، اینترنت و مؤسسه های همسرگزینی و سبک های خواستگاری و ازدواج با رضایت خود و خانواده، آشنایی و ازدواج با رضایت خود

و خانواده، شیفتگی و ازدواج علی رغم مخالفت خانواده، خواستگاری و ازدواج اجباری و آشنایی و ازدواج اجباری خطرات و امتیازاتی را در پی خواهد داشت، که تبعاً بر کیفیت روابط زناشویی تأثیر خواهد گذاشت (مظاهری و دیگران، ۱۳۸۸)،

پرسش های اساسی تحقیق این است که دانشجویان چقدر به انواع سبکها برای انتخاب همسر گرایش مثبت دارند؟ گرایش به این سبکها چه رابطه ای با وضعیت تاهل، جنسیت و سایر مشخصات اجتماعی-اقتصادی و تحصیلی دانشجویان دارد؟ عواملی همچون میزان دینداری، میزان معاشرت با خانواده، میزان معاشرت با دوستان، و میزان حضور در فضاهای مجازی چه تاثیری بر گرایش دانشجویان به انواع سبکهای همسرگزینی دارد؟

پیشینه تحقیق

مظاهری و دیگران (۱۳۸۸)، نیز پژوهشی را تحت عنوان «رابطه سبک های همسرگزینی با کیفیت و پایداری ازدواج» در دو مرحله انجام داده اند. نتایج پژوهش نشان می دهد، که سطح سازگاری زناشویی زنان در سبک های مختلف همسرگزینی به طور معناداری از یکدیگر متفاوت می باشد و همچنین این مطالعه به این دست یافت که سبک های ازدواج شامل آشنایی قبلی و ازدواج با رضایت خانواده، خواستگاری و ازدواج با رضایت فرد و خانواده سطح بالاتری از سازگاری زناشویی را در مقایسه با سبک های خواستگاری و ازدواج اجباری و آشنایی قبلی با همسر و ازدواج اجباری را دارد. سبک های مختلف همسرگزینی به طور معناداری در گروه های مختلف زوجین راضی، ناراضی و در جستجوی درمان و متقاضی طلاق متفاوت است و زوج های متقاضی طلاق نیز یکی از دو سبک خواستگاری و ازدواج اجباری و شیفتگی و ازدواج علی رغم مخالفت خانواده ها را به عنوان سبک همسرگزینی خود گزارش نموده اند.

نوغانی و دیگران (۱۳۹۲)، تحقیقی تحت عنوان «شبکه اجتماعی همسرگزینی و تاثیر آن بر رضایت از زندگی زناشویی در بین مردان متأهل» انجام داده اند. نتایج تحقیق حاکی از این است که اکثر اعضای شبکه همسرگزینی را خویشاوندان فرد تشکیل می دهند؛ از سوی دیگر هر چه اندازه شبکه همسرگزینی بزرگتر باشد، حمایت اجتماعی دریافت شده از سوی شبکه بیشتر خواهد شد و در نتیجه رضایت فرد از زندگی زناشویی بیشتر خواهد شد. به عبارت دیگر نتایج تحقیق حاکی از این است که هر چه تعداد افراد دخیل در امر همسرگزینی بیشتر باشد احتمال این که در این میان فرد یا افرادی باشند که در طول زندگی زناشویی از فرد حمایت کنند بیشتر است.

ساروخانی و دیگران (۱۳۹۰)، با هدف شناسایی گرایش به تجددگرایی و نگرش به مراسم ازدواج و آثار آن در واسطه‌های گزینش همسر و نگرش به مهریه تحقیقی به عنوان «تجددگرایی و همسرگزینی؛ تحقیقی مقایسه‌ای در بین زنان مناطق ۱ و ۱۱ شهر تهران» انجام داده‌اند. این تحقیق به روش پیمایش صورت گرفته است. حجم نمونه مورد بررسی ۲۸۵ نفر است که به روش نمونه‌گیری تصادفی صورت گرفته و از میان ۱۶۵ نفر مربوط به منطقه ۱ و ۱۲۰ نفر مربوط به منطقه ۱۱ می‌باشد. یافته‌ها نشان می‌دهد که بین تجددگرایی و همسرگزینی رابطه معناداری وجود دارد، ولی نگرش به مهریه و انتخاب فردی کمترین رابطه را با تجددگرایی داشته‌است.

چارچوب نظری

نظریه اتکینسون

به نظر اتکینسون افراد بر مبنای انتخاب خوب از گزینش همسر و دیگر فعالیت‌ها احساس رضایت و یا عدم رضایت خواهند داشت، که در واقع بازتاب جنبه احساس موفقیت یا عدم موفقیت است. او معتقد است

آدمیان معیار هایی برای رفتار و یا عملکرد خود تعیین می کنند و بر حسب درجه همخوانی رفتار های خود با آن معیارها به شیوه رضایت مندانه واکنش نشان می دهند (اتکینسون، ۱۳۶۷: ۵۷ به نقل از مهدوی، ۱۳۷۵: ۱۷-۱۶).

نظریه اختیار عاقلانه دانیل لیتل

بر اساس این نظریه آدمیان مخلوقات عالم و قاصدند، که فعلشان مسبوق به دلیل و سنجش عاقلانه است این نظریه اغراض و معتقدات افراد را اصل قرار می دهد و بر مبنای آن تحلیلی صوری از تصمیم گیری سنجیده و عاقلانه به دست می دهد (لیتل، ۱۳۷۳: ۶۳). رفتار انسان ها سنجیده و هدفمند است، انسان ها هرگاه در چند راهی دچار مشکل انتخاب و تصمیم گیری می شوند راهی را بر می گزینند که مناسب ترین راه برای رسیدن به هدف باشد، عاقلانه ترین و سنجیده ترین راه است. رویکرد اختیاری عاقلانه بر استراتژی تبیینی ساده مبتنی است، این استراتژی شروط لازم و کافی تبیین پدیده های اجتماعی را چنین به دست می دهد:

الف: عرصه انتخاب مقوم عرصه عمل است.

ب: استراتژی هایی که افرادی عاقل و مدبر در آن عرصه اتخاذ می کنند.

ج: حاصل جمع آن استراتژی ها (لیتل، ۱۳۷۳: ۹).

بر این اساس وقتی فرد در عرصه های مختلف انتخاب قرار می گیرد سعی می کند از میان موارد متعدد شقی را انتخاب کند که دارای بیشترین مزیت و فایده و کمترین هزینه باشد، پس به سبک و سنگین کردن شقوق می پردازد. معایب و مزیت های هر یک را شناسایی می کند و از سنجش خود دست به نتیجه گیری می زند و تصمیم می گیرد. او تصمیم می گیرد که موردی را انتخاب کند که فایده بیشتری را داشته باشد.

طبق نظریه اختیاری عاقلانه هر فاعلی دستگاهی سامان یافته و بی تناقض از اهداف دارد که یا از حیث فایده بخشی و یا از حیث اولویت بندی آن ها را فرد پسند ساخته است. هر فاعل عاقلی همواره و مختارانه به دسته از افعال و عواقبشان می اندیشند و سپس بر حسب سهمی که اعمال در برآوردن غایت او دارند یکی را اختیار می کند (لیتل، ۱۳۷۳، ۷۰).

نظریه نیازهای مکمل

نظریه نیازهای مکمل بیان می دارد که ما به انتخاب همسرانی تمایل داریم که نیازهای آنان مخالف و تکمیل کننده نیازهای ماست (ناکس و شاپت، ۲۰۰۹، ص ۱۸۲). نظریه نیازهای مکمل، به دو خصلت شخصیتی متفاوت اشاره دارد که نظیر یکدیگر و آنگاه که به هم ملحق شوند، نوعی تکامل را فراهم می سازند (هاگس و همکاران، ۲۰۰۲: ۳۲۶). افراد سلطه جو با افراد سلطه پذیر ارتباط تکاملی می یابند و افراد پرحرف، خود را مجذوب شوندگان خوب می یابند. جذابیت بین فردی بستگی به آن دارد که هر همسر چگونه انتظارات دیگری را تامین می کند و متقابلاً چگونه با خرسندی تناسب نقش خود را می یابد (هاگس و همکاران، ۲۰۰۲: ۳۲۶). این نیازهای مکمل به این نکته اشاره می کند که شخصی علاقه مند به برخورداری از مراقبت دیگری است. حال آن که دیگری می خواهد ولی نعمت چنین خبری باشد. نمونه های دیگر نیازهای مکمل می تواند با این موارد سروکار داشته باشد: مسئولیت در برابر وظیفه شناسی، اصلاح در برابر آشوبگری، و بی نظمی در برابر نظم (ناکس و شاپت، ۲۰۰۹: ۱۸۲). وینچ و همکارانش بر اساس ویژگی های مکمل نه مشابه، فهرستی از ۱۲ نیاز اصلی و سه خصوصیت روانی ساختند که امکان انتخاب همسر مناسب را با توجه به خصوصیات روانی هر فرد توسعه می دهد (هاگس و همکاران، ۲۰۰۲: ۳۲۶). به عنوان نمونه اگر شوهر متمایل به فرماندهی باشد، بهتر است زنی را انتخاب کند که دارای خصلتی مطیع باشد و یا اگر یکی از زوجین عصبی، حساس و پرخاشگر

باشند، دیگری آرام و متعادل باشد، و الا احتمال برخورد بیشتر و شکنندگی قرار داد زوجیت در صورت ازدواج دو فرد عصبی با یکدیگر بیشتر خواهد بود (اعزازی، ۱۳۷۶:۱۰۱). هلن فیشر (۲۰۰۹) در مطالعه خود بر روی ۲۸۰۰۰ نفر از شرکت کنندگانی که در پایگاه (chemistry.com) به دنبال انتخاب همسر بودند، شواهدی را برای نیازهای مکمل کشف کرد (ناکس و شاجت، ۲۰۰۹:۱۸۲). بر حسب شخصیت، کارگردان‌ها (تحلیلی، قاطع، متمرکز) افراد «گفت و گو کننده» (درون نگر، کلامی، شهودی) را جستجو می‌کردند (ناکس و شاجت، ۲۰۰۹:۱۸۲). این نظریه، غیر از وینچ حامیان دیگری از قبیل کتسین، استروس و والر نیز دارد که ارضای نیازهای مختلف زوجین توسط یکدیگر را یک نوع اشباع و استقلال عاطفی می‌دانند و این همان چیزی است که دو همسر را به نحوی پایدار به هم می‌پیوندد.

نظریه همانندی

جذابیت بدنی نیز در همسرگزینی ایفای نقش می‌کند. ما دوستی و معاشرت با افراد جذاب را بر افراد غیر جذاب ترجیح می‌دهیم (هاگس و همکاران، ۲۰۰۲:۳۲۶). از نظر گنگستاد، ثورنهییل و گارور- اپگارل (۲۰۰۵)، یک چهره متقارن جذاب تر است. شاید رایحه دل‌انگیز نیز با تقارن تطبیق کند. یافته‌ها حاکی از آن است که در زمان تخمک‌گذاری، زنان بوی مردانی را که از تناسب بیشتری برخوردارند، ترجیح می‌دهند (دیبیر، ۲۰۰۹). اما به عقیده مورستین، (۱۹۷۲ و ۱۹۷۶) و فینگلد (۱۹۸۸) از آن‌جا که به دست آوردن همسرانی فوق‌العاده زیبا و خوش ظاهر محدود است، در زندگی واقعی به آن تمایل داریم که همسرانی بر گزینیم که از نظر جذابیت ظاهری شبیه به ما باشند (هاگس و همکاران ۲۰۰۲:۳۲۶). نگاهی اجمالی به زوجین در موقعیت‌های عمومی به مشاهده این امر منجر می‌شود که افراد مایلند با کسانی پیوند برقرار کنند که از نظر جذابیت بدنی شبیه خودشان باشند. مرد خوش‌قیافه و زن جذاب، با هم قرار گذاشته و ازدواج می‌کنند، حال آن‌که همتایان زشت‌تر نیز

با اقران خود ازدواج می کنند (اسپرچر و هتفیلد، ۲۰۰۹). در یک پژوهش، روانشناسان اجتماعی سطح جذابیت هر یک از دو طرف زوجین واقعی را اندازه گیری کردند. آن ها این کار را به شیوه های مختلف انجام دادند، اما سعی کردند تا حد امکان عینی باشد. این کار اغلب با پرسیدن از بیش از یک داور صورت گرفت... در این باره شواهد محکمی برای فرضیه همانندی یافت شد. بین زوجین واقعی، شباهت میان سطح جذابیت جسمانی همسران تشخیص داده شد (اسپرچر و هتفیلد، ۲۰۰۹).

فرضیات تحقیق

به نظر می رسد میزان دینداری، میزان معاشرت با خانواده، میزان معاشرت با دوستان، و میزان حضور در فضاهای مجازی و پایگاه اجتماعی-اقتصادی خانواده با میزان گرایش به سبک های همسرگزینی (سنتی کنترل شده، از طریق دوستی و از طریق شبکه های اجتماعی) رابطه دارد.

روش تحقیق

روش تحقیق پیمایشی و جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه فردوسی مشهد می - باشد. حجم نمونه با در نظر گرفتن احتمال صحت گفتار $t(0.95)$ و واریانس (S^2) متغیر وابسته (گرایش به سبک همسرگزینی) معادل ۰,۱۹۵ و خطای نمونه گیری (d) ۰,۰۱۲ از واحد متغیر وابسته (۱ تا ۵) معادل ۱۵۰ دانشجوی بود که با استفاده از فرمول زیر تعیین شده است.

$$= 150 \cdot \frac{t^2 s^2}{d^2} = \frac{1.96^2 \times 0.195}{0.012^2}$$

شیوه نمونه گیری

برای انتخاب حجم نمونه در داخل هر یک از دانشکده ها از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه ای نامتناسب و خوشه ای استفاده شده است. بدین معنا که در هر یک از طبقات (دانشکده ها) بدون توجه به تعداد دانشجویان هر دانشکده، نمونه به طور مساوی انتخاب شد. درون هر دانشکده یک رشته تحصیلی با روش تصادفی ساده از فهرست رشته ها انتخاب شد. دانشجویان نمونه در هر رشته بعد از پایان کلاس با روش تصادفی سیستماتیک هنگام خروج انتخاب شدند.

تعریف عملیاتی سبک های همسرگزینی

سبک همسرگزینی دانشجویان در سه بعد سنجیده شده است.

۱- **سبک همسرگزینی سنتی کنترل شده:** از طریق شش گویه سنجیده شده است. این گویه ها نشانگر این می باشد که دانشجویان تا چه میزان به ازدواج به سبک سنتی، ازدواجی که با خواستگاری کردن پسر از دختر به شکل سنتی و رسمی می باشد، گرایش دارند. نمره شاخص برحسب میانگین نمرات گویه ها (دربازه ۱-۵) محاسبه شد بطوری که نمره بیشتر نشانه گرایش مثبت تر به سبک همسرگزینی می باشد.

۲- سبک همسرگزینی از طریق دوستی:

این سبک از پنج گویه تشکیل شده است که این گویه ها بیانگر این می باشد که دانشجویان به چه میزان با ازدواج از طریق دوستی در محل تحصیل، محل کار یا محافل رودررو موافق هستند. نمره شاخص برحسب میانگین نمرات گویه ها (دربازه ۱-۵) محاسبه شد بطوری که نمره بیشتر نشانه گرایش مثبت تر به سبک همسرگزینی می باشد.

۳- سبک همسرگزینی از طریق شبکه های اجتماعی مجازی:

این سبک نشان می‌دهد که دانشجویان چقدر به ازدواج از طریق شبکه های اجتماعی مجازی مثل فیسبوک و ... گرایش دارند. نمره شاخص برحسب میانگین نمرات گویه ها (دربازه ۱-۵) محاسبه شد بطوری که نمره بیشتر نشانه گرایش مثبت تر به سبک همسرگزینی می باشد.

پایگاه اجتماعی-اقتصادی

از طریق سنجش منزلت شغل والدین و تحصیلات والدین، درآمد خانوار و وضعیت اقتصادی خانواده از دید پاسخگو سنجیده شد.

روایی پرسشنامه

برای تعیین اعتبار ابزار سنجش (پرسشنامه) از روش اعتبار صوری و محتوایی استفاده شده است. اعتبار شاخصها یا معرفهای پژوهش از طریق مراجعه به عقل سلیم و نیز کارشناس (استاد درس) سنجیده شد.

پایایی مقیاسها

برای سنجش پایایی مقیاسهای مورد استفاده در این تحقیق از آلفای کرونباخ استفاده شده است. نتایج سنجش پایایی مقیاسهای تحقیق حاضر در جدول خلاصه شده است.

جدول ۱- پایایی متغیرهای تحقیق

میزان آلفا	تعداد گویه	نام متغیر	شاخص
۰,۷۰	۶	همسرگزینی سنتی کنترل شده	میزان گرایش به انواع سبک همسرگزینی
۰,۸۰	۵	همسرگزینی از طریق دوستی	
۰,۸۵	۳	همسرگزینی از طریق شبکه های مجازی	
۰,۹۲	۵	دینداری - اعتقادی	میزان دینداری
۰,۸۰	۴	دینداری - مناسکی	
۰,۸۲	۵	دینداری - تجربی	

۰,۸۹	۱۷	شاخص کل دینداری	
۰,۷۱	۷	شاخص عضویت در شبکه های مجازی	میزان استفاده از شبکه ها
۰,۶۰	۵	پایگاه اقتصادی - اجتماعی	پایگاه اقتصادی - اجتماعی
-	۱	میزان معاشرت بادوستان (در مهمانی های خانوادگی زیاد شرکت می کنم.)	میزان معاشرت
-	۱	میزان معاشرت باخانواده (با دوستانم بیشتر از خانواده به گردش می روم.)	

یافته های تحقیق

Sig chi- square	میانگین (۵-۱)	جدول ۱- توزیع فراوانی دانشجویان برحسب گرایش به سبک همسرگزینی ستتی کنترل شده										گویه	ردیف
		کاملاً موافق		موافق		بینابین		مخالف		کاملاً مخالف			
		درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی		
۰,۰۰۰	۴,۴	۵۸,۰	۸۷	۲۶,۸	۴۰	۱۳,۴	۲۰	۰	۰	۱,۳	۲	در تشکیل زندگی مشترک، عقد رسمی با طرف مقابلم برایم اهمیت دارد.	۱.
۰,۰۰۰	۴,۱	۳۸,۷	۵۸	۴۱,۳	۶۲	۱۶,۰	۲۴	۲,۷	۴	۱,۳	۲	بهبتر است در جریان انتخاب همسر، خانواده هم از اقدامات فرد مطلع باشند.	۲.
۰,۰۰۰	۳,۸	۲۶,۰	۳۹	۳۸,۰	۵۷	۲۹,۳	۴۴	۴,۰	۶	۲,۷	۴	ازدواجی موفق خواهد بود که خانواده موافق آن باشد.	۳.
۰,۰۰۰	۳,۴	۲۰,۰	۳۰	۱۸,۰	۲۷	۴۱,۳	۶۲	۱۸,۷	۲۸	۲,۰	۳	ترجیح می‌دهم آشنایی با همسر از طریق معرف خانوادگی صورت بگیرد.	۴.
۰,۰۰۰	۳,۲	۴,۷	۱۰,۰	۲۲,۷	۳۴	۴۸,۷	۷۳	۱۴,۰	۲۱	۴,۷	۷	به نظر من در انتخاب همسر، باید تابع تصمیم والدین بود.	۵.

جدول ۱ بیانگر توصیف گویه‌های سبک همسرگزینی ستتی کنترل شده به ترتیب اهمیت میانگین می‌باشد.

از مون معناداری تفاوت درصد نشان داد که تفاوت درصدها در همه گویه ها معنادار است.

در ارتباط با گویه " در تشکیل زندگی مشترک، عقد رسمی با طرف مقابلم برایم اهمیت دارد." ۸۴,۸ درصد از

پاسخگویان موافق با این گویه بوده و تنها ۱,۳ درصد مخالف این گویه می‌باشند. در ارتباط با گویه " بهتر است

در جریان انتخاب همسر، خانواده هم از اقدامات فرد مطلع باشند." ۸۰ درصد از پاسخگویان موافق و تنها ۴

درصد کاملاً مخالف با این گویه می‌باشند؛ هم‌چنین در ارتباط با گویه " ازدواجی موفق خواهد بود که خانواده

موافق آن باشد." ۶۴ درصد از پاسخگویان موافق و تنها ۶,۷ درصد با این گویه مخالف بودند. در ارتباط با گویه

" ترجیح می‌دهم آشنایی با همسر از طریق معرف خانوادگی صورت بگیرد." ۳۸ درصد با این گویه موافق

می‌باشند و تنها ۲۰,۷ درصد مخالف هستند. در ارتباط با گویه " به نظر من در انتخاب همسر، باید تابع تصمیم

والدین بود." حدود ۱۹ درصد با این گویه مخالف می‌باشند و حدود ۲۷ درصد موافق می‌باشند

Sig chi- square	میانگین (۵-۱)	جدول ۲- توزیع فراوانی دانشجویان برحسب گرایش به سبک همسرگزینی از طریق دوستی										گویه	ردیف
		کاملاً موافق		موافق		بینابین		مخالف		کاملاً مخالف			
		درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی		
۰,۰۰۰	۳,۵	۱۶,۷	۲۵	۳۶,۰	۵۴	۳۱,۳	۴۷	۹,۳	۱۴	۶,۷	۱۰	۱	ترجیح می‌دهم همسر را خودم انتخاب کنم تا دیگری آن را به من معرفی کند.
۰,۰۰۰	۳,۱	۸,۷	۱۳	۲۹,۳	۴۴	۳۶,۷	۵۵	۱۸,۰	۲۷	۷,۳	۱۱	۲	در دانشگاه می‌توان شناختی درست برای انتخاب همسر به دست آورد.
۰,۰۰۰	۳,۱	۶,۷	۱۰	۲۸,۹	۴۳	۴۰,۹	۶۱	۱۸,۸۰	۲۸	۴,۷	۷	۳	محیط کار، محیطی مناسب برای انتخاب همسر آینده ام می‌باشد.
۰,۰۰۰	۲,۸	۵,۴	۸	۲۰,۸	۳۱	۳۵,۶	۵۳	۲۴,۲	۳۶	۱۴,۱	۲۱	۴	انتخاب همسر از طریق دوستی در دانشگاه را می‌پسندم.
۰,۰۰۰	۲,۵	۴,۷	۷	۱۴,۷	۲۲	۲۶,۷	۴۰	۳۱,۳	۴۷	۲۲,۷	۳۴	۵	شبکه های دوستان ابزار خوبی برای انتخاب همسر می‌باشد.

جدول ۲ بیانگر توصیف گویه‌های سبک همسرگزینی از طریق دوستی به ترتیب اهمیت میانگین می‌باشد. بر این

اساس در ارتباط با گویه " ترجیح می‌دهم همسر را خودم انتخاب کنم تا دیگری آن را به من معرفی کند. "

۵۲,۷ درصد از پاسخگویان موافق با این گویه می‌باشند و تنها ۱۶ درصد مخالف هستند. در ارتباط با گویه " در

دانشگاه می‌توان شناختی درست برای انتخاب همسر به دست آورد. " ۳۸ درصد از پاسخگویان موافق موافق با

این گویه می‌باشند و تنها ۱۵,۳ درصد مخالف هستند. در ارتباط با گویه " محیط کار، محیطی مناسب برای

انتخاب همسر آینده ام می‌باشد. " حدود ۳۵,۶ درصد از پاسخگویان موافق و ۲۳,۵ درصد مخالف با این گویه

می‌باشند. در ارتباط با گویه "انتخاب همسر از طریق دوستی در دانشگاه را می‌پسندم. " حدود ۳۸,۳ درصد

مخالف و ۲۶,۲ درصد موافق این گویه می‌باشند. در ارتباط با گویه " شبکه های دوستان ابزار خوبی برای

انتخاب همسر می‌باشد. "حدود ۵۴ درصد از دانشجویان با این گویه مخالف بوده اند و ۱۹,۴ درصد موافق این

گویه می‌باشند.

Sig chi- square	میانگین (۵-۱)	جدول ۳- توزیع فراوانی دانشجویان برحسب گرایش به سبک همسرگزینی از طریق شبکه‌های مجازی										گویه	ردیف
		کاملاً موافق		موافق		بینابین		مخالف		کاملاً مخالف			
		درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی		
۰,۰۰۰	۲,۲	۲,۷	۴	۱۰,۱	۱۵	۲۳,۵	۳۵	۳۲,۲	۴۵	۳۳,۶	۵۰	در شبکه های مجازی افراد با علایق و سلایق یکدیگر آشنا می-شوند.	۱.
۰,۰۰۰	۱,۸	۱,۳	۲	۴,۷	۷	۱۴,۱	۲۱	۳۲,۲	۴۸	۴۷,۷	۷۱	شناخت افراد در شبکه های مجازی بهتر و دقیق تر صورت می-گیرد.	۲.
۰,۰۰۰	۱,۷	۰,۷	۱	۴,۷	۷	۱۰,۱	۱۵	۳۶,۲	۵۴	۴۸,۳	۷۲	شبکه های اجتماعی مجازی(مثل: فیسبوک و...) راهی مناسب برای انتخاب همسر می‌باشد.	۳.

جدول ۳ بیانگر توصیف گویه‌های سبک همسرگزینی از طریق دوستی می‌باشد. بر این اساس در ارتباط با گویه

"در شبکه های مجازی افراد با علایق و سلایق یکدیگر آشنا می‌شوند." حدود ۶۶,۱ درصد با این گویه مخالف

می‌باشند و تنها ۱۲,۸ درصد موافق با گویه می‌باشند. در ارتباط با گویه "شناخت افراد در شبکه های مجازی

بهتر و دقیق تر صورت می‌گیرد." حدود ۸۰ درصد از دانشجویان با این گویه مخالف بوده اند و تنها ۶ درصد

موافق این گویه می‌باشند. در ارتباط با گویه " شبکه های اجتماعی مجازی(مثل: فیسبوک و...) راهی مناسب

برای انتخاب همسر می‌باشد." ۸۴,۵ درصد از پاسخگویان مخالف با این گویه می‌باشند و تنها ۵,۴ درصد با

این گویه موافق می‌باشند.

مقایسه میزان گرایش به انواع سبکهای همسرگزینی

جدول ۴-مقایسه میزان گرایش به انواع سبکهای همسرگزینی							
۹۵% Confidence Interval of the Difference		One-Sample Statistics Test Value = 3					
Upper	Lower	Mean Difference	Sig. (۲-tailed)	میانگین (۱۰۰۰-۰)	Mean (۰-۱)	N	
.۸۸	.۶۷	.۷۸	.۰۰۰	۷۰	۳,۸	۱۵۰	سبک سنتی
.۱۳	-.۱۲	.۰۰	.۹۵۹	۵۰	۳,۰	۱۵۰	سبک دوستی
-.۷۹	-.۹۸	-.۸۹	.۰۰۰	۲۷,۵	۲,۱	۱۵۰	سبک مدرن

جدول ۴ نشان داده که میزان گرایش به سبک همسرگزینی سنتی بطور معنادار بیشتر از متوسط، سبک دوستی در حد متوسط و سبک مدرن کمتر از متوسط در بین دانشجویان رواج دارد.

جدول ۵-آزمون تفاوت میانگین گرایش به انواع سبکهای همسرگزینی بر حسب جنسیت				
Sig. (۲-tailed)	Mean	N	جنسیت	سبکهای همسرگزینی
.۰۰۰	۳,۹	۹۶	زن	سبک سنتی
	۳,۵	۵۳	مرد	
.۰۰۰	۲,۸	۹۶	زن	سبک دوستی
	۳,۳	۵۳	مرد	
.۰۰۰	۲,۰	۹۶	زن	سبک مدرن

	۲,۴	۵۳	مرد	
--	-----	----	-----	--

رابطه جنسیت با گرایش به سبکهای همسرگزینی

جدول ۵ نشان داده که مردان بیشتر از زنان گرایش به سبک های دوستی و مدرن ولی زنان

بیشتر از مردان گرایش به سبک سنتی دارند.

جدول ۶-آزمون تفاوت میانگین گرایش به انواع سبکهای همسرگزینی بر حسب تاهل					
Sig. (۲-tailed)	میانگین (۱۰۰-۰)	Mean (۵-۱)	N	وضعیت تاهل	سبکهای همسرگزینی
.۰۹۳	۶۷,۵	۳,۷	۱۲۰	مجرد	سبک سنتی
	۷۵	۴,۰	۲۸	متاهل	
.۰۰۰	۵۲,۵	۳,۱	۱۲۰	مجرد	سبک دوستی
	۳۷,۵	۲,۵	۲۸	متاهل	
.۰۰۱	۳۰	۲,۲	۱۲۰	مجرد	سبک مدرن
	۲۰	۱,۸	۲۸	متاهل	

رابطه تاهل با گرایش به سبکهای همسرگزینی

جدول ۶ نشان داده که افراد مجرد بیشتر از متاهل گرایش به سبک های دوستی و مدرن دارند ولی

در سبک سنتی تفاوت تاهل وجود ندارد.

جدول ۷ عوامل مرتبط با گرایش به انواع سبک های همسرگزینی			
سبک مدرن	سبک دوستی	سبک سنتی	
-.۴۱۸**	-.۳۱۵**	.۳۵۲**	شاخص دینداری
.۲۴۵**	.۲۵۵**	-.۲۰۲**	شاخص عضویت در شبکه مجازی

جدول ۷ عوامل مرتبط با گرایش به انواع سبک های همسرگزینی			
سبک مدرن	سبک دوستی	سبک سنتی	
-.۰۷۰	-.۰۸۳	.۲۱۴**	در مهمانی های خانوادگی زیاد شرکت می کنم.
.۳۳۲**	.۳۴۳**	-.۲۸۱**	با دوستانم بیشتر از خانواده به گردش می روم.
.۱۳۵*	.۱۴۵*	-.۰۴۳	سن
.۲۰۷**	.۲۱۷**	-.۱۱۲	میزان کل درآمدخانوار
.۱۳۷*	.۱۶۶**	-.۱۷۸**	منزلت شغلی پدر
.۰۸۴	.۰۵۷	.۰۹۳	منزلت شغلی مادر
.۰۷۷	.۰۶۵	.۰۱۹	سطح تحصیلات پدر
.۱۱۴	.۱۶۳**	-.۰۴۵	سطح تحصیلات مادر
.۰۳۳	.۰۱۴	.۰۲۶	معدل کل

عوامل موثر بر گرایش به انواع سبک های همسرگزینی

جدول ۷ نشان داده که با افزایش سن، درآمد خانوار و منزلت شغلی پدر تمایل به سبکهای دوستی و مدرن افزایش می یابد. با افزایش میزان دینداری تمایل به سبک سنتی افزایش و سبکهای دوستی و مدرن کاهش می یابد. بالعکس، با افزایش عضویت در شبکه های مجازی تمایل به سبک سنتی کاهش و سبکهای دوستی و مدرن افزایش می یابد.

عوامل موثر بر گرایش به سبک همسرگزینی سنتی

مدل رگرسیون نشان داده که مهمترین عوامل موثر بر گرایش به سبک همسرگزینی سنتی در کنار سایر عوامل، میزان دینداری و جنسیت زن است. بطوری که هرچقدر میزان دینداری افراد افزایش یابد گرایش به سبک سنتی افزایش می یابد و زنان گرایش بیشتری به این سبک دارند.

Adjusted R Square		.۲۹	R		.۰،۶۰
Sig.	t	Standardized Coefficients	Unstandardized Coefficients		Model
		Beta	Std. Error	B	
.۰۱۶	۲،۴۵۲		.۹۵۱	۲،۳۳۲	(Constant)
.۰۰۰	۴،۴۸۶	.۴۴۷	.۱۱۱	.۵۰۰	شاخص دینداری
.۵۱۱	-.۶۶۱	-.۰۷۰	.۱۲۱	-.۰۸۰	شاخص عضویت در شبکه مجازی
.۴۳۲	.۷۹۰	.۰۷۳	.۰۹۷	.۰۷۶	در مهمانی های خانوادگی زیاد شرکت می کنم.
.۹۰۶	.۱۱۸	.۰۱۳	.۰۸۸	.۰۱۰	با دوستانم بیشتر از خانواده به گردش می روم.
.۵۳۵	.۶۲۳	.۰۶۰	.۰۲۷	.۰۱۷	سن
.۲۵۴	-۱،۱۴۹	-.۱۰۹	.۰۰۰	-۱،۴۲۱E-۰۵	میزان کل درآمد
.۵۱۰	-.۶۶۲	-.۰۶۷	.۰۰۷	-.۰۰۵	منزلت شغلی پدر
.۰۲۷	-۲،۲۵۲	-.۲۳۰	.۱۳۴	-.۳۰۲	جنسیت
.۳۹۷	-.۸۵۱	-.۰۸۱	.۱۴۶	-.۱۲۴	وضعیت تاهل

a. Dependent Variable: سبک سنتی

عوامل موثر بر گرایش به سبک همسرگزینی دوستی

مهمترین عوامل موثر بر گرایش به سبک همسرگزینی دوستی میزان دینداری کمتر، معاشرت بیشتر با دوستان، سن بیشتر و مجرد بودن است. بطوری که هرچقدر میزان دینداری افراد کمتر و معاشرت با دوستان بیشتر و نیز سن افزایش یابد و افراد مجرد باشند، گرایش به سبک دوستی افزایش می یابد.

Adjusted R Square		.۳۸	R		.۰,۶۷
Sig.	t	Standardized Coefficients Beta	Unstandardized Coefficients		Model
			Std. Error	B	
.۰۲۳	۲,۳۱۱		۱,۱۵۱	۲,۶۶۱	(Constant)
.۰۰۳	-۳,۰۱۸	-.۲۸۱	.۱۳۵	-.۴۰۷	شاخص دینداری
.۷۶۱	.۳۰۵	.۰۳۰	.۱۴۶	.۰۴۵	شاخص عضویت در شبکه مجازی
.۷۱۴	.۳۶۸	.۰۳۲	.۱۱۷	.۰۴۳	در مهمانی های خانوادگی زیاد شرکت می کنم.
.۰۱۸	۲,۴۲۱	-.۲۴۳	.۱۰۶	.۲۵۷	با دوستانم بیشتر از خانواده به گردش می روم.
.۰۵۰	۱,۹۹۲	.۱۷۸	.۰۳۲	.۰۶۴	سن
.۴۴۶	.۷۶۶	.۰۶۸	.۰۰۰	۱,۱۴۷E-۰۵	میزان کل درآمد
.۶۰۲	.۵۲۴	.۰۴۹	.۰۰۸	.۰۰۴	منزلت شغلی پدر
.۴۵۰	.۷۵۹	.۰۷۲	.۱۶۳	.۱۲۳	جنسیت
.۰۰۶	-۲,۷۹۳	-.۲۴۹	.۱۷۷	-.۴۹۳	مجرد
a. Dependent Variable: سبک دوستی					

عوامل موثر بر گرایش به سبک همسرگزینی مدرن

مهمترین عوامل موثر بر گرایش به سبک همسرگزینی مدرن دینداری کمتر است. بطوری که هرچقدر میزان دینداری افراد افزایش یابد گرایش به سبک مدرن کاهش می یابد. سایر عوامل درکنار دینداری تاثیری بر گرایش به سبک مدرن ندارد.

Adjusted R Square		.۴۷	R		.۰,۷۲
Sig.	t	Standardized Coefficients Beta	Unstandardized Coefficients		Model
			Std. Error	B	
.۰۰۰	۴,۲۲۴		.۷۲۵	۳,۰۶۳	(Constant)
.۰۰۰	-۵,۵۴۲	-.۴۷۹	.۰۸۵	-.۴۷۱	شاخص دینداری
.۶۱۱	.۵۱۰	.۰۴۷	.۰۹۲	.۰۴۷	شاخص عضویت در شبکه مجازی

در مهمانی های خانوادگی زیاد شرکت می کنم.	-.۰۲۱	.۰۷۴	-.۰۲۲	-.۲۸۰	.۷۸۰
با دوستانم بیشتر از خانواده به گردش می روم.	.۱۰۱	.۰۶۷	.۱۴۰	۱,۵۰۸	.۱۳۵
سن	.۰۲۱	.۰۲۰	.۰۸۶	۱,۰۳۴	.۳۰۴
میزان کل درآمد	۱,۴۶۹E-۰۵	.۰۰۰	.۱۲۸	۱,۵۵۹	.۱۲۳
منزلت شغلی پدر	.۰۰۴	.۰۰۵	.۰۶۷	.۷۶۶	.۴۴۶
جنسیت	.۰۹۴	.۱۰۲	.۰۸۱	.۹۱۶	.۳۶۲
وضعیت تاهل	-.۲۰۴	.۱۱۱	-.۱۵۳	-۱,۸۳۹	.۰۶۹
a. Dependent Variable: سبک مدرن					

نتیجه گیری و بحث

نتایج درباره میزان گرایش دانشجویان به انواع سبک های همسرگزینی حاکی از آغاز یک تحول در فرایند ازدواج است. اگرچه هنوز درصد قابل توجهی از دانشجویان تمایل به سبک سنتی دارند ولی میانگین شاخص در حد هفتاد از صد است یعنی ۳۰ درصد افت شاخص دیده می شود. از ویژگی های بارز این سبک تاکید بر عقد رسمی، مطلع بودن خانواده از انتخاب همسر، موافق بودن خانواده با انتخاب همسر، معرفی شدن همسر از سوی خانواده و تصمیم والدین در انتخاب همسر بوده است.

از طرف دیگر سبک های دیگری که به نوعی می توان آن ها را رقیب سبک سنتی دانست رو به افزایش است. چنان که شاخص سبک همسرگزینی از طریق دوستی که غلبه تصمیمگیری فردی را نشان می دهد در حد پنجاه درصد از صد می باشد. از ویژگی های بارز این سبک تاکید بر نقش قاطع خود فرد در انتخاب همسر، جستجوی همسر در دانشگاه یا محیط های کار از طریق دوستی یا استفاده از شبکه دوستان بوده است. سبک مدرن که تاکیدش بر استفاده از شبکه های مجازی است نیز در آغاز رونق است و شاخص آن بیش از یک

چهارم رشد داشته بطوری که ۲۷,۵ از صد می باشد. نکات بالا نشان می دهد که علاقه جوانان به دوری از تسلیم شدن در برابر خواست و تصمیم خانواده در حال رشد و فزونی است.

نتیجه مهم دیگر این است که نوع گرایش به سبک های همسرگزینی با ویژگی های فردی و اجتماعی، تعاملات اجتماعی و نیز میزان دینداری افراد رابطه دارد. مثلاً مردان بیشتر از زنان گرایش به سبک های دوستی و مدرن ولی زنان بیشتر از مردان گرایش به سبک سنتی دارند. و نیز افراد مجرد بیشتر از متأهل گرایش به سبک های دوستی و مدرن دارند ولی در سبک سنتی تفاوت تاهل وجود ندارد. با افزایش سن، درآمد خانوار و منزلت شغلی پدر تمایل به سبکهای دوستی و مدرن افزایش می یابد. با افزایش میزان دینداری تمایل به سبک سنتی افزایش و سبکهای دوستی و مدرن کاهش می یابد. بالعکس، با افزایش عضویت در شبکه های مجازی تمایل به سبک سنتی کاهش و سبکهای دوستی و مدرن افزایش می یابد.

مدل رگرسیون نشان داده که مهمترین عوامل موثر بر گرایش به سبک همسرگزینی سنتی در کنار سایر عوامل، میزان دینداری و جنسیت زن است. بطوری که هرچه قدر میزان دینداری افراد افزایش یابد گرایش به سبک سنتی افزایش می یابد و زنان گرایش بیشتری به این سبک دارند.

مهمترین عوامل موثر بر گرایش به سبک همسرگزینی دوستی میزان دینداری کمتر، معاشرت بیشتر با دوستان، سن بیشتر و مجرد بودن است. بطوری که هرچه قدر میزان دینداری افراد کمتر و معاشرت با دوستان بیشتر و نیز سن افزایش یابد و افراد مجرد باشند، گرایش به سبک دوستی افزایش می یابد.

مهمترین عوامل موثر بر گرایش به سبک همسرگزینی مدرن دینداری کمتر است. بطوری که هرچه قدر میزان دینداری افراد افزایش یابد گرایش به سبک مدرن کاهش می یابد. سایر عوامل در کنار دینداری تاثیری بر گرایش به سبک مدرن ندارد.

Adjusted R Square		.۴۷	R		۰.۷۲
Sig.	t	Standardized Coefficients	Unstandardized Coefficients		Model
		Beta	Std. Error	B	
.۰۰۰	۴,۲۲۴		.۷۲۵	۳,۰۶۳	(Constant)
.۰۰۰	-۰,۵۴۲	-.۴۷۹	.۰۸۵	-.۴۷۱	شاخص دینداری
.۶۱۱	.۵۱۰	.۰۴۷	.۰۹۲	.۰۴۷	شاخص عضویت در شبکه مجازی
.۷۸۰	-.۲۸۰	-.۰۲۲	.۰۷۴	-.۰۲۱	در مهمانی های خانوادگی زیاد شرکت می کنم.
.۱۳۵	۱,۵۰۸	.۱۴۰	.۰۶۷	.۱۰۱	با دوستانم بیشتر از خانواده به گردش می روم.
.۳۰۴	۱,۰۳۴	.۰۸۶	.۰۲۰	.۰۲۱	سن
.۱۲۳	۱,۵۵۹	.۱۲۸	.۰۰۰	۱,۴۶۹E-۰۵	میزان کل درآمد
.۴۴۶	.۷۶۶	.۰۶۷	.۰۰۵	.۰۰۴	منزلت شغلی پدر
.۳۶۲	.۹۱۶	.۰۸۱	.۱۰۲	.۰۹۴	جنسیت
.۰۶۹	-۱,۸۳۹	-.۱۵۳	.۱۱۱	-.۲۰۴	وضعیت تاهل
a. Dependent Variable: سبک مدرن					

بر اساس این نتایج می توان بفرایند انتخاب همسر مدیریت نمود و تغییرات را تاحدی تحت کنترل درآورد. بدین منظور کنترل همزمان تاثیر متغیرها در مدل های رگرسیون به ما کمک می کند عوامل مهم و تعیین کننده را جستجو نمود. نتایج نشان داد که با وجود اهمیت استفاده از شبکه های مجازی برای گرایش به سبک همسرگزینی مدرن که برای فرد و خانواده مخاطره آمیز است، می توان از عامل دینداری ، تاکید بر معاشرت بیشتر با خانواده ، استفاده آگاهانه از شبکه های مجازی، معاشرت با دوستان در حد متعارف، توجه به سن ازدواج و تاکید بر تصمیم به ازدواج توسط افراد مجرد سود جست.

نتایج فوق نظریات اتکینسون را در باره شیوه تصمیم گیر عاقلانه و اهمیت دادن به منافع و مصالح فردی آدمیان و انتخاب معیار هایی برای رفتار و یا عملکرد خود تایید می کند و تصمیم به انتخاب همسر بر حسب درجه

همخوانی رفتار های خود با آن معیارها به شیوه رضایت مندانه صورت می گیرد. همچنین نظریه اختیار عاقلانه را تایید نمود که وقتی فرد در عرصه های مختلف انتخاب قرار می گیرد سعی می کند از میان موارد متعدد شقی را انتخاب کند که دارای بیشترین مزیت و فایده و کمترین هزینه باشد، پس به سبک و سنگین کردن شقوق می پردازد. معایب و مزیت های هر یک را شناسایی می کند و از سنجش خود دست به نتیجه گیری می زند و تصمیم می گیرد. او تصمیم می گیرد که موردی را انتخاب کند که فایده بیشتری را داشته باشد.

تحقیقات پیشین نشان داد که الزام خانواده به تصمیم گیری و تسلیم شدن در برابر خواسته والدین پیامد مناسبی برای دوام ازدواج ندارد لذا یافته‌ها نشان می‌دهد که بین تجددگرایی و همسرگزینی رابطه معناداری وجود دارد (ساروخانی و دیگران ۱۳۹۰). برخی دیگر از تحقیقات نشان داد که فزونی شبکه های اجتماعی بر رضایت زناشویی تاثیر مثبت دارد لذا استفاده از شبکه های دوستی را می توان همسو با این تحقیقات دانست که حمایت اجتماعی بعدی را در پی دارد (نوغانی و دیگران، ۱۳۹۲).

پیشنهادات

۱. تحول نگرش به سبک های همسرگزینی یک ضرورت تاریخی است و نمی توان نسبت به آن بی اعتنا بود. لذا باید بفرایند انتخاب همسر مدیریت نمود.
۲. استفاده از شبکه های مجازی به خودی خود مخرب نیستند بویژه این که در کنار دینداری تاثیر منفی بر فرایند همسرگزینی ندارند بلکه مستلزم افزایش آگاهی کاربران بویژه درباره همسرگزینی است.
۳. معاشرت با دوستان و خانواده مستلزم توجه بیشتر خانواده ها است و تعاملات گرم تر با جوانان را می طلبد.

۴. استفاده از آموزه های دینی در محافل مذهبی و رعایت عملی آنها در رفتارهای روزمره باعث افزایش کارآمدی این آموزه ها در زندگی نسل جوان خواهد شد. لذا لازم است سبک زندگی به محتوای کارآمد دینی و نه صرفاً بر مناسک گرایي تاکید نماید.

منابع

- اعزازی، شهلا(۱۳۸۷)، "جامعه شناسی خانواده"، انتشارات روشنگران و مطالعات زنان
- نوغانی، محسن، صدیق اورعی، غلامرضا، سالار، علی، ۱۳۹۲ شبکه اجتماعی همسرگزینی و تاثیر آن بر رضایت از زندگی زناشویی در بین مردان متأهل، جامعه شناسی کاربردی، سال ۲۴، شماره ۴۹
- ساروخانی، باقر، جامعه شناسی خانواده، تهران، ۱۳۷۰
- نوری، نسیم، جان بزرگی، مسعود، ۱۳۹۰، رابطه بین سبک های دلبستگی و نگرش افراد به عشق با ارزش های ازدواج، مجله علوم رفتاری، دوره ۵، شماره ۳، ص ۲۲۳-۲۲۵
- اکبرزاده عبدالجبار، حسن، حسین پور لنگرودی، فاطمه، مصباح، نسرين، ۱۳۸۸، بررسی رابطه سبک های دلبستگی با نگرش نسبت به ازدواج و مهارت حل تعارض در دانشجویان مجرد کارشناسی دانشگاه تهران، زن و مطالعات خانواده، سال ۲، شماره ۸
- مظاهری، علی، انصاری نژاد، فاطمه، صادقی، منصوره السادات، عباسی، مریم، ۱۳۸۸، رابطه سبک های همسرگزینی با کیفیت و پایداری ازدواج، راهبرد فرهنگ، شماره ۵
- موحد، مجید، عباسی شوازی، محمدتقی، ۱۳۸۵، بررسی رابطه ی جامعه پذیری و نگرش دختران به ارزش های سنتی و مدرن در زمینه ی روابط بین شخصی دو جنس پیش از ازدواج، مطالعات زنان، سال ۴، شماره ۱
- سلگی، علی، ۱۳۸۹، مقایسه صمیمیت و سازگاری زناشویی در دو سبک انتخاب همسر: از طریق موسسه های همسرگزینی و همسرگزینی از طریق معرفی خانواده، پایاننامه جهت اخذ مدرک کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

– لیتل، دانیل، ۱۳۷۳، تبیین در علوم اجتماعی: درآمدی به فلسفه علم الاجتماع، عبدالکریم سروش، تهران، موسسه فرهنگی
صراط

– حسین خانی نائینی، هادی & جان بزرگی، مسعود & مهram، بهروز، ۱۳۹۱، بررسی نظریه های همسرگزینی و نقد آنها با تکیه
بر منابع اسلامی و روان شناسی، روان شناسی و دین، سال اول، بهار ۱۳۹۳، ص ۳۱-۴۶

– مهدوی، محمدصادق، ۱۳۷۵، عوامل موثر بر رضایت زن و شوهر، تهران، انتشارات مبتکران

– Sprecher, S. & Hatfield, E, (in press/۲۰۰۹), Matching hypothesis. In H. Reis & S.
Sprecher (Eds.) Encyclopedia of human relationships, New York: SAGE.

– Dibeary, ۲۰۰۹, Factors In Human Mate Selection, Barrels of Information & How to
Guides. Retrieved from www.infobarrel.com/ Factors In Human M.

– Hughes, & et al, ۲۰۰۲, Sociology: the core. New York, McGraw -Hill Higher Education.

– Knox, David. & Carolin. Schacht, ۲۰۰۹, Choices in Relationships: An Introduction to
Marriage and the Family. Wadsworth: Cengage Learning. Inc.